

'pogingen in het werk zou stellen, in de overgangstijd aan de macht te komen . . . De aanhang van deze groep is onbetekenend, doch zij beschikken over enige personen met invloed, waaronder namen als Joekes,¹ oud-GG de Jonge en Röell. Ik verzoek u wel, zodra u Londen bereikt, de koningin en de regering mee te delen dat (zo onze indruk juist is) wij ons verplicht voelen, hiertegen ernstig te moeten waarschuwen . . . Mocht men trachten, in welke vorm ook, de uiteindelijke zege van de bevrijding voor een of ander experiment van aantasting onzer volksvrijheid te exploiteren, zo zal dit door de bevolking als verraad worden beschouwd. Een algemene staking zal het onmiddellijke gevolg zijn hiervan. Laat men in Londen zich terdege er van bewust zijn, hoe men hier in Nederland denkt.'²

Springer kreeg de strikte opdracht, deze waarschuwing over te brengen aan Gerbrandy, aan de twee sociaal-democratische ministers Albarda en van den Tempel, 'eventueel de overige leden van het kabinet', aan Sluysers, en vooral aan de koningin. 'U zult in Londen door een filter moeten breken!' zei Vorrink nog tegen Springer. 'Laat u vooral niet van de koningin weghouden', u moet 'desnoods met de vuist op tafel slaan.'³ Maar het werd eind juli '42 voor Springer na een lange en moeilijke tocht via Frankrijk en Spanje in Londen aankwam, eind oktober voor hij zijn eerste gesprek met de koningin kon voeren. Hij was in Engeland door iedereen gewantrouwd, ook door Gerbrandy, Albarda en van den Tempel, alleen niet door de koningin, door minister Kerstens en door Sluysers; 'de rest was bang, was niet zeker', zei hij later.⁴ Die 'rest' weigerde namelijk te geloven dat de waarschuwing van Vorrink afkomstig was en hield bovendien haar inhoud voor overdreven.

★

Was Vorrink dus een verklaard tegenstander van de OD-leiding (hij had op lager niveau in de OD 'prachtkerels' ontmoet⁵), er waren nog meer Nederlanders wier opvattingen hij niet deelde. Hij achtte het namelijk principieel onjuist, tijdens de bezetting kritiek uit te oefenen op vooroorlogse toestanden. Het uiten van die kritiek verweet hij 'de politieke dilettanten' van de Neder-

¹ Ons is van enige relatie tussen de vrijzinnig-democratische voorman mr. A. M. Joekes en Schimmelpenninck niets gebleken. Wij nemen aan dat aan Springer de naam van ir. S. L. Louwes, directeur-generaal van de voedselvoorziening, opgegeven is. ² B. Springer: 'Rapport' (17 aug. 1942) (*Enq.*, dl. V b, p. 512). ³ 'Opdracht van Koos Vorrink aan B. Springer' (okt. 1941) (*Enq.*, punt f, gestenc. bijl. 263). ⁴ Getuige B. Springer (*Enq.*, dl. IV c, p. 902). ⁵ Getuige K. Vorrink (a.v., dl. VII c, p. 182).